

Le Minotaure
de
Marcel Aymé

La Minotauro

Personnages :

Mourlon :le mécanicien
 Gérard Forestier : l'acheteur
 Marguerite : la bonne
 Irène Forestier : la femme de Gérard
 Rirette et Michou :Les amis du couple

À Paris, de nos jours.

Le décor représente une perspective de deux salons en enfilade, peints sur une toile de fond et meublés avec recherche. Complétant le décor de la toile, de vrais meubles prolongent l'un des salons sur la scène. Au premier plan, vers la droite, un tracteur rouge, l'avant tourné au public. Porte à droite, porte à gauche.

MOURLON, quarante ans, vêtu d'une combinaison de mécanicien est assis sur le siège du tracteur.

GÉRARD FORESTIER, quarante-cinq ans, vêtu avec une élégance sévère, se tient au milieu de la pièce et considère le tracteur en fermant à demi les yeux.

MOURLON

Je l'ai mis juste dans la diagonale, mais si vous voulez, je peux le redresser, c'est facile.

GÉRARD

Non, l'inclinaison est bonne. Ce que vous pourriez faire, c'est reculer un peu...
 Quoi que... Attendez... Je me demande...

(Un silence.)

MOURLON

J'arrête le moteur ?

Personoj:

Murlono: la meĥanikisto
 Gerardo Forstisto: la aĉetanto
 Margareto: la servistino
 Ireno Forstisto: la edzino de Gerardo
 Rireto kaj Miĥeto: la amikoj de la paro

En Parizo, nuntempe.

La dekoro prezentas perspektivon de du sinsekvaj salonoj, pentritaj sur fona tolo kaj elegante meblitaj. Veraj mebloj kompletigas la dekoron sur la scenejo, plilongigante unu el la salonoj. Antaŭplane, dekstren, ruĝa traktoro, la antaŭa parto fronte al spektantaro. Pordo dekstre kaj pordo maldekstre.

MURLONO, kvardekjara, vestita per meĥanikista kombineo, sidas sur la traktora seĝo.

GERARDO FORSTISTO, kvardekkvinjara, severelegante vestita, staras meze de la ĉambro kaj konsideras la traktoron per duonfermitaj okuloj.

MURLONO

Mi metis ĝin ĝuste diagonale, sed se vi volas, mi povas meti ĝin pli rekte, tio estas facila.

GERARDO

Ne, la direkto estas bona. Tio kion vi povus fari, estas iomete retroiri... Kvankam...
 Atendu... Mi demandas al mi...

(Silento)

MURLONO

Ĉu mi haltigas la motoron?

<p>GÉRARD</p> <p>Non... Une seconde, voulez-vous ?</p> <p>MOURLON</p> <p>Ce que je vous en dis, c'est pour vous, à cause de l'échappement. C'est pas recommandé, ni pour les tissus ni pour les peintures.</p>	<p>GERARDO</p> <p>Ne... Unu sekundo, mi petas?</p> <p>MURLONO</p> <p>Tio kion mi diras al vi, estas por vi, pro la ellaso. Tio ne estas rekomendita, nek por la teksaĵoj, nek por la farboj.</p>
<p>GÉRARD</p> <p>C'est bon, arrêtez. Après tout, si un jour je me ravise, j'arriverai bien à me débrouiller.</p> <p>MOURLON</p> <p>Pour la manœuvre, vous vous rappelez ce que je vous ai dit ?</p> <p><i>(Il descend de son siège.)</i></p>	<p>GERARDO</p> <p>Estas bone, haltigu. Finfine, se iam mi opinion ŝanĝos, mi facile elturniĝos.</p> <p>MURLONO</p> <p>Koncerne la manovron, ĉu vi memoras tion, kion mi diris al vi?</p> <p><i>(Li malsupreniras de sia seĝo.)</i></p>
<p>GÉRARD</p> <p>Oui, oui, soyez tranquille. Je saurai m'en tirer seul.</p> <p>MOURLON</p> <p>Remarquez que c'est pas de la mécanique compliquée. Ce qu'on demande à ces engins-là, c'est d'être robustes et question solidité, le vôtre craint personne, surtout pour ce que vous allez en faire.</p> <p><i>(Il rit discrètement et redevient grave.)</i></p>	<p>GERARDO</p> <p>Jes, ja, estu trankvila. Mi kapablos sole elturniĝi.</p> <p>MURLONO</p> <p>Rimarku, ke tio ne estas malsimpla meĥaniko. Tio, kion oni postultas de tiuj ĉi maŝinoj, estas esti rezistemaj kaj pri rezistemo, la via superas ĉiujn, precipe por via uzo.</p> <p><i>(Li diskrete ridas kaj reiĝas grava.)</i></p>
<p>Pensez que c'est un Minotaure, la meilleure marque qui existe. Ça, un tracteur Minotaure, vous pouvez acheter les yeux fermés.</p> <p>GÉRARD</p> <p>Il est certain que c'est une belle machine. Ce matin, quand je l'ai vue dans votre remise, elle m'a tout de suite fait très envie.</p>	<p>Pensu, ke tio estas Minotaŭro, la plej bona fabrikmarko, kiu ekzistas. Tion, Minotaŭran traktoron, vi povas aĉeti okulfermite.</p> <p>GERARDO</p> <p>Estas certe, ke tio estas bela maŝino. Hodiaŭ matene, kiam me vidis ĝin en via remizo, ĝi tuj ege dezirigis min.</p>
<p>MOURLON</p> <p>Si on m'avait dit qu'un jour je livrerais mon tracteur à un troisième étage de la rue Saint-Dominique !</p>	<p>MURLONO</p> <p>Se oni iam dirus al mi, ke mi liveros miantraktoron ĝis la tria etaĝo, strato Sankto-Dominiko!¹</p>

1 Strato Sankto-Dominiko : tre burĝa pariza strato

<p>GÉRARD</p> <p>La chose vous paraîtrait plus surprenante encore si vous connaissiez ma femme. Entre parenthèses, je me demande ce qu'elle va dire de mon acquisition et j'avoue n'être pas sans appréhension. Elle a horreur de la campagne et quand nous quittons Paris, c'est toujours pour aller à Cannes ou à Deauville.</p>	<p>GERARDO</p> <p>La afero ŝajnus al vi ankoraŭ pli surpriza se vi konus mian edzinon. Interkrampe, mi demandas al mi, kion ŝi diros pri mia aĉeto, kaj mi konfesas, ke mi ne estas sen antaŭtimo. Ŝi ege malŝatas la kamparon kaj kiam ni forlasas Parizon, tio estas ĉiam por iri al Cannes aŭ al Deauville².</p>
<p>MOURLON</p> <p>Des goûts et des couleurs, n'est-ce pas ? Tenez, moi, j'ai quitté mon village à dix-huit ans. C'est vous dire que Paris, j'ai eu le temps de m'y habituer. Eh bien, quand même, monsieur Forestier, la campagne me manque.</p>	<p>MURLONO</p> <p>Pri gustoj kaj koloroj, ĉu ne? Nu, mi, kiam mi estis dekokjara, mi forlasis mian vilaĝon. Tio estas por diri al vi, ke Parizon, mi havis tempon alkutimiĝi. Nu, tamen, sinjoro Forstisto, la kamparo mankas al mi.</p>
<p>GÉRARD</p> <p>Et à moi, donc ! Elle me manque tellement qu'elle finit par m'obséder. Ah ! Ce matin, monsieur Mourlin, si vous saviez ! Quand j'ai découvert votre engin, quand j'ai grimpé sur le siège, j'ai cru tout à coup retrouver mon village. J'ai eu envie de parler comme on parle là-bas.</p>	<p>GERARDO</p> <p>Kaj al mi, do! Ĝi tiel mankas al mi ke fine ĝi obsedas min. Ha! Hodiaŭ matene, sinjoro Murlono, se vi sciis! Kiam mi malkovris vian maŝinon, kiam mi grimpis sur la seĝon, mi subite kredis trovi mian vilaĝon. Mi deziris paroli kiel oni parolas tie.</p>
<p><i>(Il grimpe sur le siège du tracteur.)</i></p>	<p><i>(Li grimpas sur la traktoron seĝon.)</i></p>
<p>MOURLON</p> <p>On est bien assis, hein ?</p>	<p>MURLONO</p> <p>Oni bone sidas, ĉu ne?</p>
<p>GÉRARD, <i>il parle d'une voix forte et avec un accent campagnard.</i></p>	<p>GERARDO, <i>li parolas per laŭta voĉo kaj per kampara akcento.</i></p>
<p>Cré vingt dieux, me voilà que j'arrive du champ de la Grive, que j'ai pourtant fini de retourner mes deux hectares de terre. Salut, Philibert ! D'où c'est-il que tu t'en deviens, habillé comme un notaire qui s'en irait manger la soupe chez la marquise de Jarnigoudin ?</p>	<p>Sakra vana Dio, jen mi, kiu alvenas el la Turda Kampo, jen mi, kiu tamen finis ĉirkaŭfosi miajn du hektarojn da tero. Saluton, Filiberton! De kie do vi devenas, tiel vestita kiel notario, kiu irus manĝi supon ĉe la Jarnigudina markizino³?</p>
<p><i>(Un silence. Il reprend de sa voix habituelle.)</i> Répondez-moi.</p>	<p><i>(Silento. Li reparolas per sia kutima voĉo.)</i> Respondu al mi.</p>
<p>MOURLON</p> <p>Que je vous réponde... Bon, bon. J'ai compris. <i>(D'une voix suraiguë.)</i> Tel que vous me voyez, monsieur Forestier...</p>	<p>MURLONO</p> <p>Ke mi respondu al vi... Bone, bone. Mi komprenis. <i>(Per altega voĉo.)</i> Tia, kia vi vidas min, sinjoro Forstisto...</p>
<p>GÉRARD, <i>de sa voix naturelle.</i></p>	<p>GERARDO, <i>per sia natura voĉo.</i></p>

2 Cannes [kan] kaj Deauville [dovil] estas du burĝaj ĉemaraj urboj en Francio.

3 Jarnigudina markizino: mokema nomo

<p>Mais non, pas de monsieur. Appelez-moi... je ne sais pas... Clovis ou Aurélien...</p>	<p>Sed ne, ne sinjoro. Nomu min... mi ne scias... Kloviso aŭ Aŭrelio...</p>
<p>MOURLON</p>	<p>MURLONO</p>
<p>Compris. (<i>Voix aiguë.</i>) Tel que vous me voyez, Aurélien...</p>	<p>Komprenite. (<i>Per alta voĉo.</i>) Tia, kia vi vidas min, Aŭrelio...</p>
<p>GÉRARD, <i>de sa voix habituelle.</i></p>	<p>GERARDO, <i>per sia kutima voĉo.</i></p>
<p>Voyons, ne me dites pas vous. Pensez que nous sommes du même village, que peut-être nous avons été à l'école ensemble. Donc, vous me tutoyez.</p>	<p>Vidu, ne parolu al mi tiel distance. Pensu, ke ni estas el la sama vilaĝo, ke eble ni studis kune en la sama lernejo. Do, parolu al mi pli intime⁴.</p>
<p>MOURLON</p>	<p>MURLONO</p>
<p>D'accord. (<i>Voix aiguë.</i>) Imagine-toi voir que j'arrive de chez l'Aristide Pointureau, que c'était aujourd'hui le baptême de son dernier.</p>	<p>Konsentite. (<i>Per alta voĉo.</i>) Imagu, ke vi vidas min, ke mi alvenas el ĉe la Aristido Pojntureo, ke estis hodiaŭ la bapto de lia lastido.</p>
<p>GÉRARD</p>	<p>GERARDO</p>
<p>Pointureau ? Attends donc. Ce serait pas celui qu'a marié une des filles à Mengebon ?</p>	<p>Pojntureo? Atendu do. Ĉu ne estus tiu, kiun edzigis unu el la filinoj de Mengebono?</p>
<p>MOURLON</p>	<p>MURLONO</p>
<p>Mengebon !</p>	<p>Mengebono!</p>
<p>GÉRARD</p>	<p>GERARDO</p>
<p>Mais si, Mengebon qu'avait le café juste en face l'église à Erbigny-les-Ambures à quinze kilomètres d'ici, en retirant sur Boibrillon.</p>	<p>Sed jes, la Mengebono, kiu havis kafejon ĝuste fronte al la preĝejo en Erbinjo-apud-Ambureso, kvindek kilometroj foren al Boabrijono.</p>
<p>MOURLON</p>	<p>MURLONO</p>
<p>Non ! Le Pointureau que tu me parles, c'est l'Étienne Pointureau. Moi, c'est l'Aristide et sûrement que je te l'aurai remis en tête quand je t'aurai dit qu'il a marié la troisième des filles à Guillaume Machuré.</p>	<p>Ne! La Pojntureo, pri kiu vi parolas al mi, tiu estas la Stefano Pojntureo. La mia, li estas la Aristido kaj certe mi remetos lin en via kapo, kiam mi diros al vi, ke li edzinigis la trian el la filinoj de Vilhelmo Maŝureo.</p>
<p>GÉRARD</p>	<p>GERARDO</p>
<p>Qu'est-ce que tu viens me baver dans le nez avec les filles à Machuré ? Ton Guillaume Machuré, il a jamais eu de fille. T'entends ce que je te dis ? Jamais eu de fille !</p>	<p>Kion vi venas al mi babilaĉi sur la nazo pri la filinoj de Maŝureo! Via Vilhelmo Maŝureo, li neniam havis filinon. Ĉu vi aŭdas tion, kion mi diras al vi? Neniam havis filinon!</p>

4 En Francio, oni uzas la cifromon por marki la intimecon inter personoj. En Esperantio, la ciumado ne havas la saman signifon. Pro tio, ni ne uzas ĝin.